

Лепбук «Толкуйдаа, сайын тыл оонньууларынан».

таңан оңордулар: Эверстова Александра Васильевна учитель-логопед

Ноева Сахаяна Афанасьевна педагог-психолог.

Кэнники кэмгэ Лепбук педагогтар, төрөшпүттэр уонна оҕолор болҕомтолорун олус тапта. Педагогтар бу Лепбуктары тоҕо сөбүлээн тутталларый? Лепбукка элбэх сорукутары оонньуу быһыытынын оҕолорго түргэнник, үчүгэйдик тиэрдиэххэ сөп.

Биьиги улэбитигэр манньк сорукутарга сирдэтэн Лепбук онордубут

1. Тыл былчыннарын артикуляционной гимнастика нунуе эрчийи;
2. Тарбах былчыннарын сайыннары;
3. Ситимнээх сананы сайыннары;
4. Болҕойон истэр дьобуру сайыннары;
5. Болҕомтолоох буолууну, ейге тутар дьобуру сайыннары;
6. Кылгас суйуехтэри аабарга дьулуьуу

Лепбуккаараас оьону сайыннарар, эрчийэроонньуулары талан, оноронуктубут.

Лепбукоьо сайдарэйгэтинтэрийиигэФГОСирдэбилигэрэппиэттиир.

Лэпбугуараастаануларытантуттуоххасеп.

Дидактическойоонньууларгаманньксыалларытуруордубут:

- Оьо билэр-керер, санарар кеьун тарды.
- Суйуехтутулунсепкеистэнсанаралларынситиьи.
- Туттар тыл саппааьынбайыты.

Үөрэтэр:

дидактическойоонньууларисхоһооннорунтабаөйдүүргэ,

ыйытыларгачуоккайэппиэтибуланбиэрэргэүөрэтиэхтээхтэр.;

Дорьоону

арааранистэргэ,

ыйытыларгасепкетолоруэппиэттииргэсалгыьуерэти. Бэриллитэтиини

ситэрэнэтэргэсалгыуерэтии.

Тулалыыр

эйгэбэ,

сирдэтинэруеруйэхтэринчинэтии.

Уеъэ ээтиллибиккэ олобуран, лепбук логопедка уонна психолокка оболору уонна тереппуттэри кытта улэлииргэ улахан көмөлөөх.

Лепбукка киирдилэр:

Обо толкуйдуур дьобурун сайыннарар оонньуулар:

1. «Элбэх, биир»

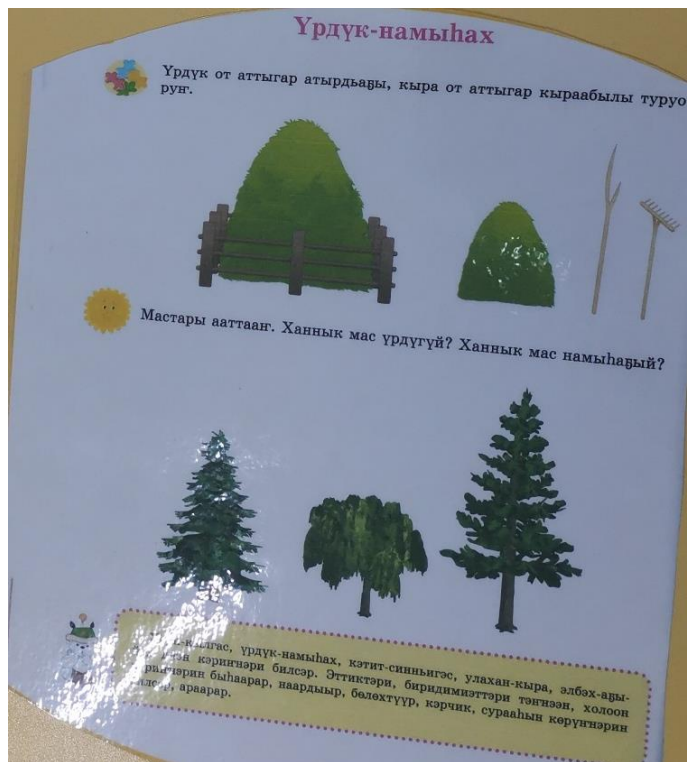
2. «Улахан- кыра».

3. «Кэтит-синньигэс».

4. «Үрдүк –намыһах».

5. «ДЫЛ КЭМИН БУЛ»

1. "Моһоонунан бул-наардаа", обуруотаһын,отоннору, кыылллары, оонньуурдары».

2. «Ойуулары көр бүтэник эрээкэ ханнык ойуу тийбэтий?»: «Олонхо геройдара», «Саха сирин отонноро», «Фрукталар», «Транспорт», «Оонньуурдар».

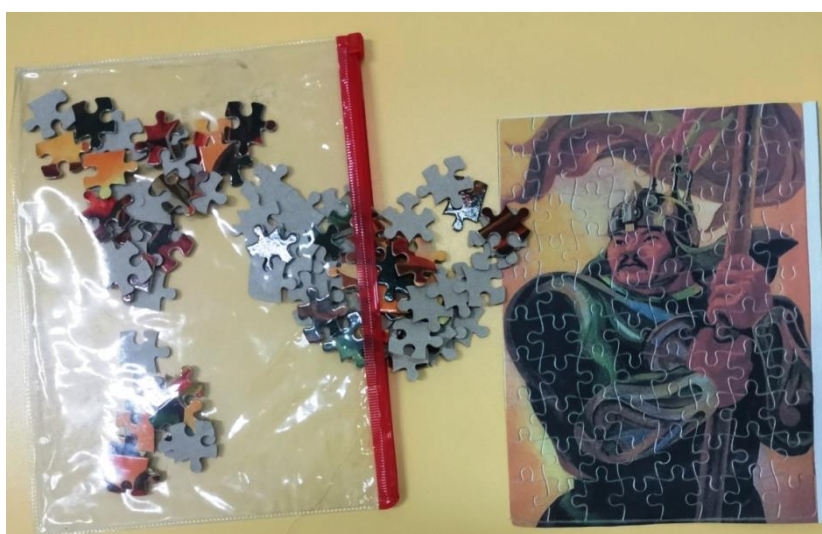

3. «Уратыны бул»: «Сахалы дьахтар танаһа –сахалы дьахтар танаһарын быыстарыгар атын киирбитин бул, манна холобура тууйас киирбит.

«Саха бурдук аһа»-бурдук астар быыстарыгар туох атын киирбитий?, «Симэтэр» - симэтэр ортолоругар атын туох баарый?, «Сахалы иһиттэр» - иһиттэр ортолоругар туох атын баарый?, «Эр киһи танаһа»- танаһар ортолоругар туох атын киирбитин бул.

4. «Хомулук»: «Ньургун боотур олонхо». Хартынанань көрөн олорон хомулугу хомуйаллар.

5. «Кыыллар күлүктэрин бул». Элбэхтэ туттуллар, оҕолор манна фломастерынан күлүктэрин булларан сурааһын тардаллар. Фломастер ламинаттан түргэнник сотуллар, сууйулар.

6. «Сасыты бул». Оҕолор сасыт кыыллары булан фломастерынан төгүрүтэллэр.

7. «Ким, туох аһылыктаабый?». Оҕолор фломастерынан ким тугуаһырын, сиирин сурааһын онорон холбуулар.

8. «Өңнөрүнэн араар»: «Үөн», «Таңыннар», «Сибэккилэри наардаа», «Ыттары уйаларыгар киллэр», «Автобустары гаражтарыгар киллэр», «Эттиктэри моһуоннарыгар буллар».

13. "Ахсаанын тэннээ" Манна о5о ахсанын эрэ тэнниир буотaх, тылын саппаа5а эмиз эбиллэр, отоннору эрэ буолбакка араас тэриллэри, маллары туттабыт.

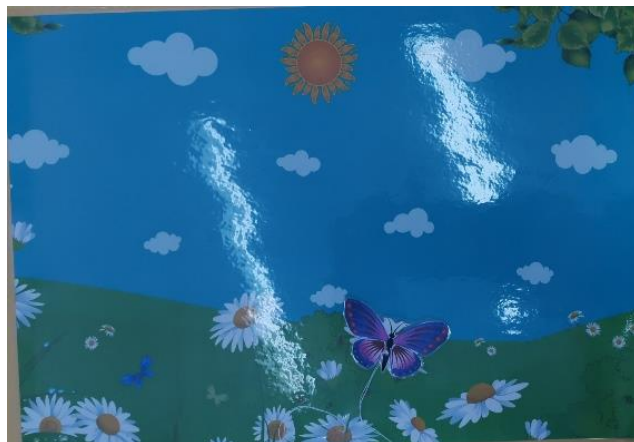

Тыл сайдытыгар туттуллар оонньуулар:

1. «Бу курдук оңор», сыала: тыл былчыннарын сайыннарыы. Ханнык дор5оону о5о сатаан саңарбатын көрөн, ол дор5оону туруорарга туттуллар эрчиллиилэр наарданыллан угулуннуулар.

2. Тыыны эрчийии: «Сибэккиттэн лыабы көтүт» Оҕолор сибэккигэ олорор лыабы үрэн көтүтэллэр. Лыах уонна чыычаах сапка туттарылла сылдыаллар.

«Чыычаабы маска олорт»

3. «Дорбоон хонуута», сыала: дорбооннору чинэтэн үөрэтии. Обо дорбоону сатаан этэ үөрэммитин кэннэ оонньуу нөңүө чинэтэбит. Ханник дорбоону үөрэтэрбитин хонуу хаңас үөһээ муннугар сыһыарабыт, хонууга тоңолоччуттан сабалаан, ол дорбоонтон тахсар тыллар хартыыналарын сыһыара–сыһыара обо сөпкө саңарыхтаах.

4. «Бэһиэлэй тарбахчааннар»

Сыала: тарбах былчыннарын оонньуу нөңүө сайыннарыы. Манна киирэллэр «Фонариктар», «Ийэмалаадыбуһарар», «Былаахтар», «Тыы», «Олбуор», «Дьизэ», «Остуол, олоппос», «Сибэкки». Бу оонньуулары остуоруйа оңорон оонньотуохха сөп. Холобура: Хонуу ортотугар дьизэ турар (Дьизэни онорор), дьизэ барыхпытын олбуор турар (олбуор онорор), олбуорга киирэбит, олбуор иһигэр дьизэ аттыгар мастар тураллар, дьизэ аттыгар күөл баар, күөлгэ тыы уста сылдьар, дьизэ киирдибит, дьизэ ортотугар остуол турар, остуол аттыгар олоппос турар, остуол үрдүгэр иһиккэ сибэкки баар, күн тыкпытыгар сибэкки тыллар, күн киирдэбинэ утуйар.

5. «Тыллар дьизэлэрин буллар», сыала: оҕону сүһүөххэ араарар дьобурун чинэтии. Хонууга үс дьизэ турар, биир этээстээх дьизэ-биир сүһүөхтээх тыллары уулар, икки этээстээх дьизэ-икки сүһүөхтээхтэри, үс этээстээх дьизэ – үс сүһүөхтээх тыллары сыһыараллар. Манна өссө этэ үөрэммит дорҕоонун тылга, этиигэ киллэрэргэ туттабыт.

6. «Ойууларынан тылла таһаар». Сыала: о5о толкуйдуур дьобурун сайыннары, букубалары көрө үөрэтии. Хартыыналары холбоон тыл таһаарар.

7. «Тэбэнэттээх бүтэй дор5оон».

Сыала: тылга дор5оону арааран истэ үөрэтии. Манна о5о бүтэй дор5ооннор букубаларын керен ханнык тылга бу дор5оон баарын тегуруккэ бэлиэ туруоран бэлиэтиир.

8. «Лото»Сыала: о5о тыл иннигэр ханнык дор5оон иһиллэрин араара үөрэтии.

9. «Остуоруйалар: көр уонна кэпсээ», сыала: О5о ситимнээх саңатын, кэпсиир үөрүйэ5ин сайыннарыы. Араас остуоруйалары сыһыарыы көмөтүнэн кэпсии үөрэнэр.

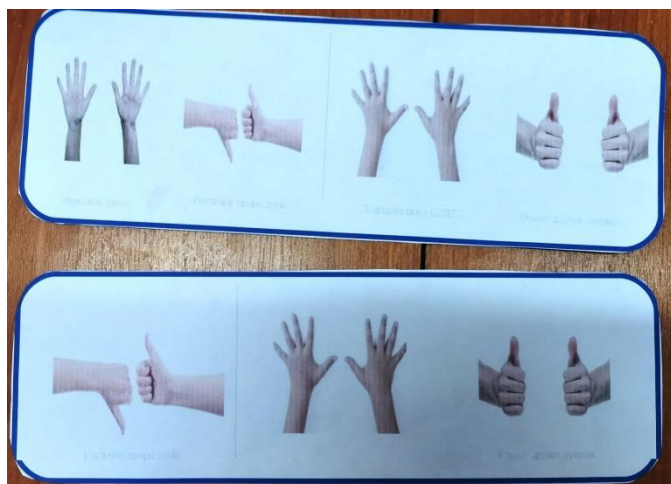
10. «Икки илиигинэн урууһуйдаа».

сыала: о5о өйүн, толкуйдуур дьобурун сайыннарыы, тарбах былчыңнарын эрчийии. О5о мэйиитин икки өттө сибээстээхтик тэңнэ сайдарыгар икки илиитинэн урууһуйдааһын олус көмөлөһөр.

Манна о5о икки илиитинэн утугуннэрэн сураабын устун тэңнэ батыбыннанан онорор. Анныгар илиис уган баран тарапарыат оностон икки илиитинэн урууһуйдатабыт.

11.«Көр-үтүгүн». Хартыынаны көрөн, икки илиилэринэн үтүктэн онгороллор.

12.“Мимикаба ооньюулар”. Обо урухуйу көрөн оболор сирэйдэрин хайдах тутгубуттарынын үтүктэр. Манна обо сирэийин былчыңнара уонна саңарар аппараата сайдарыгар, чуолкайдык саңара үөрэнэригэр олус көмөлөөх.

